

TEKDÜZEN HESAP SİSTEMİNDE SAFHA MALİYET SİSTEMİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Erdal ÖZKOL (*)

ÖZET

1994 yılının başından itibaren uygulamaya başlayan Tekdüzen Hesap Sistemi giderlerin, Tekdüzen Hesap Sistemi öncesinde kullanılan sistemdeki kaydedilişlerini, üretim hesaplarına aktarılışlarını, ve Bilanço ve Gelir Tablosu hesaplarına yansıtılmalarına sıra açısından değişikliğe uğratmıştır. Bunun yanında, Tekdüzen Hesap Sistemi öncesinde kullanılan sisteme göre ayrı ayrı hesaplarda gösterilen üretim işlemi ve yarı mamuller tek bir hesap altında toplanmıştır. Böylece bir hesaba iki fonksiyon yüklemiştir.

Bu çalışmada, safha maliyet sistemi ele alınarak Tekdüzen Hesap Sistemi' ndeki maliyet hesaplarının çalışmaları üzerinde durulmuştur.

1. Safha Maliyet Sisteminin Temel Prensipleri ve Safhalar Arası İlişkiler

Safha Maliyet Sistemi üretimin: birbirine paralel ve zincirleme olarak bağlı safhalarda gerçekleştiği, devamlı olarak ve kitle halinde bir tek veya birkaç mamulun üretildiği işletmelerde uygulanır. Bu sistemde üretim tipi müşterilerin özel isteklerine veya siparişlerine göre değil, stoklama veya satış için yapılır. Birbirine benzerlik gösteren eşdeğer üzerinde üretimin devamlılığı şart olan endüstri işletmelerinde, üretilen mamülün maliyetini saptayabilmek için belirli dönemlerde üretimi durdurmak mümkün olmasa bile, durmuş gibi işlem yapılarak maliyetleri belirleme yoluna gidilebilir. Hiç kuşkusuz bu gibi durumlarda dönem başı ve sonu mamul ve yarımamül envanterin doğru yapılması gerekir (ALTUĞ, 1992, S. 169).

Safha maliyet sisteminde, üretim çalışmaları sırasında, maliyet giderlerinin toplanması ve toplanan giderlerin o dönemde üretilen mamul miktarına bölünerek, birim maliyetlerinin bulunmasında "zaman" ve "yer" kriterine dikkat edilmelidir. Sistemin isminde yer alan safha deyimi, hammaddenin akış gösterdiği, yukarıda ifade edilen yer kavramıyla yakından ilgilidir.

Safha maliyet sisteminin önemli sorunlarından biri, üretimdeki safhaların (process) sınırlarının kesinlikle belli edilerek birbirlerinden ayrılmasıdır. Eğer bu safhalar kesin olarak belirlenemez, üretim esasında ortaya çıkan giderlerin hangi safhayı ilgilendirdiği konusunda tereddütler giderilmez ise, safhalarda oluşacak maliyet giderlerinin doğruluğu

(*) Arş.Gör. D.E.Ü.İ.İ.B.F. İşletme Bölümü.

tartışmalara yol açabilir. Safhalar ayrı birer ünite görünümünde ise, bu durumda safhaların sınırlarını belirlemek, ayırımlarını yapmak kolay olacaktır. Ayırımında güçlüklerle karşılaşıyorsa aşağıdaki kriterler yardımıyla safhaların ayırımı yapılabilir (AKINCI, 1974, s. 73).

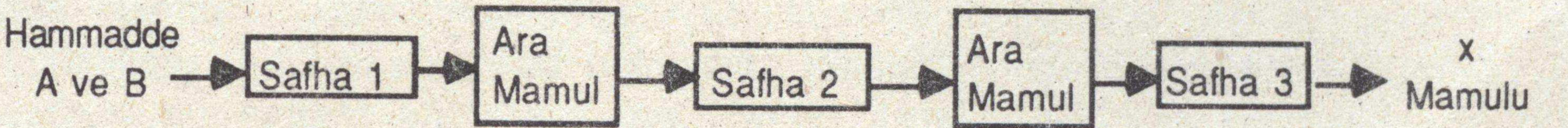
- Homojenlik veya ortak amaca yönelik işlerin yapılması
- Teknik servisler ile de yardımlaşarak gözetleme ve yargı yetkisi
- Üretimi gerçekleştiren insan ve makinaların, fiziki yerler bakımından birleştirilmesi veya ayırımı.

Safha maliyet sisteminde, maliyet merkezlerinin belirlenmesi kadar, maliyet giderlerinin safhalar itibariyle toplanabilmesi önemli olmaktadır. Safhaların birbirinden ayrılmış olması bu işlemi kolaylaştıracaktır. Bilindiği gibi safhalara direkt hammadde, direkt işçilik yanında, maliyet giderlerini dağıtma tablosu yardımıyla genel imalat giderleri de yüklenecektir.

Birçok endüstri işletmesinde, yukarıda sözü edilen kriterin etkisiyle safhalar konumu birbirinden farklı dağılım gösterebilir. Safhalar arasında birbirlerini izleyen zincirleme ilişki olabileceği gibi, farklı hammaddelerin eşgüdüm içerisinde akış göstermesi nedeniyle, paralel ilişki de olabilir.

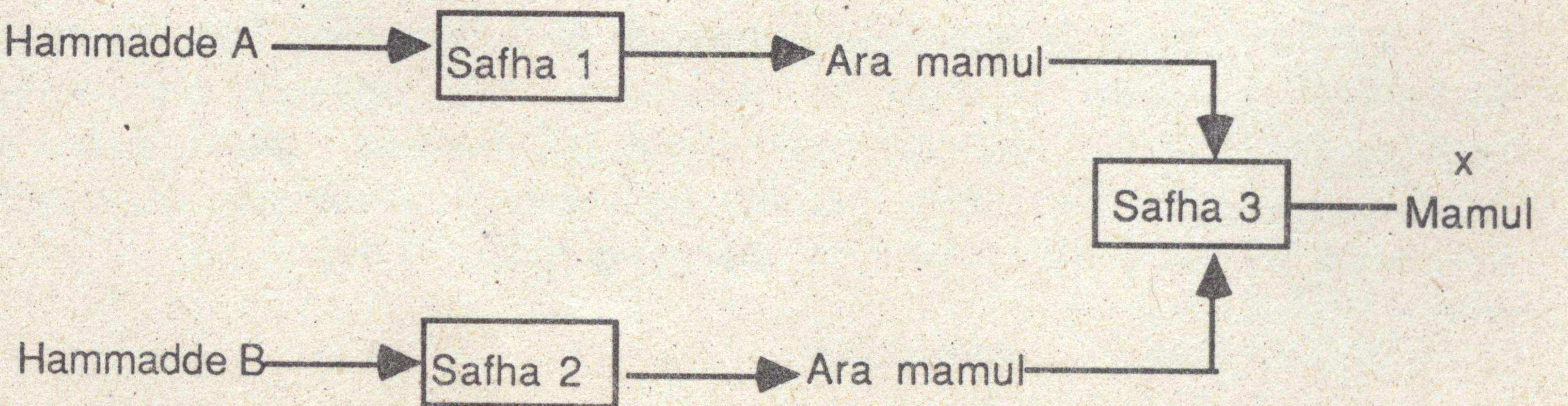
Safhalar arası paralel ve zincirleme ilişkiyi açıklayabilmek için şu örnekler verilebilir (YÜKÇÜ, 1993, s. 189.):

Örnek - 1

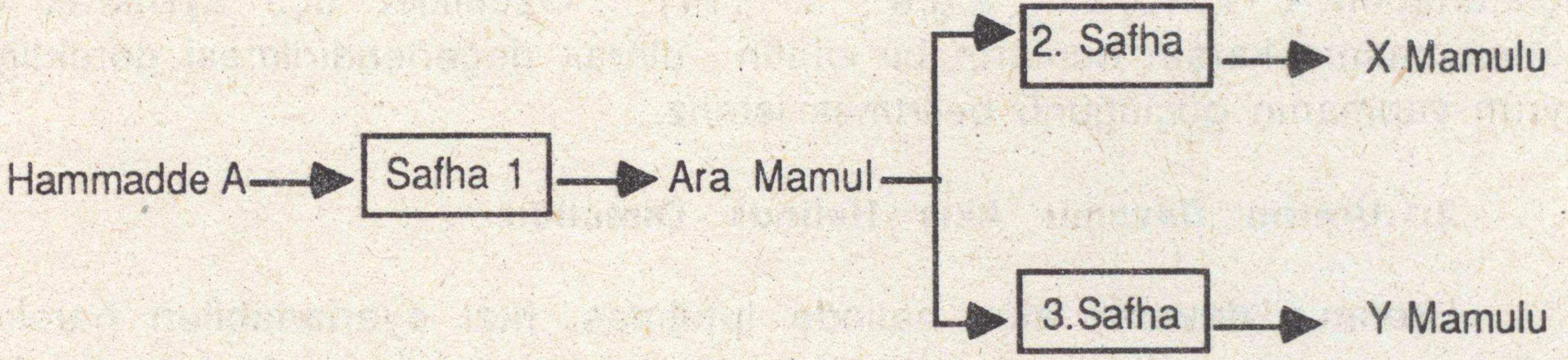
Yukarıdaki şemada görüldüğü gibi, A ve B hammaddelerini kullanan üç safhalı işletme söz konusudur. Her safha, önceki safhanın ara mamulünü işleyip bir sonraki aşamaya aktarmaktadır. Safhalar arasındaki ilişki tamamen zincirlemedir. Hiç kuşkusuz bir sonraki safhanın maliyetinin hesaplanabilmesi için bir önceki safhanın maliyetinin belirlenmiş olması gerekmektedir.

Örnek - 2

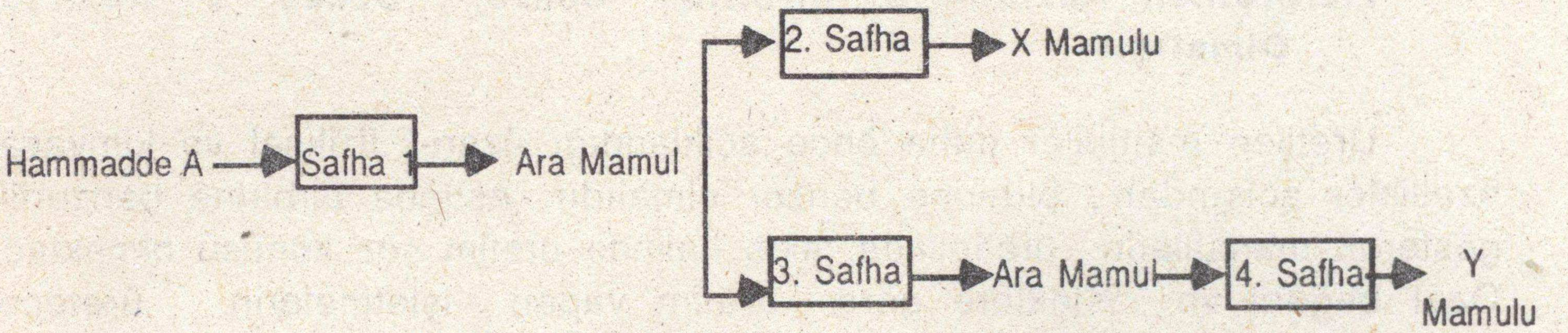
A ve B hammaddeleri birbirine paralel konumludur. 1 ve 2 numaralı safhalarda ayrı ayrı üretime başlamakta, üretim işlemi sonucu ortaya çıkan ara mamulleri 1. ve 2. safha ile zincirlemeli ilişkide bulunan 3 numaralı safhada montajları yapılarak, tek bir mamul halinde üretimini tamamlamaktadırlar. Şekilde de görüldüğü gibi birbirinden bağımsız konumda bulunan 1. ve 2. safhaların toplam maliyetleri, ayrı ayrı saptanmalıdır. 3. safhanın maliyetini bulabilmek için ise, 1. ve 2. safhalarda üretim işlemini tanımlayan ara mamullerinin belirlenmiş olması gereklidir.

Örnek -3

Görüldüğü gibi 2 ve numaralı safhaların ilk maddesi 1 numaralı safhada üretilmektedir. Öncelikle 1. safhanın toplam maliyet ve buna dayalı olarak birim maliyeti hesaplanacaktır. Daha sonra, üretilen aramamullerin bir kısmı 2. safhaya, bir kısmı da 3. safhaya ilk madde olarak verildiğinden, aramamullerin birim maliyeti ile safhalara verilen ara mamul miktarı çarpılarak 2. ve 3. safhaların ilk madde maliyetleri hesaplanmış olacaktır. Diyagramdan da anlaşılacağı gibi 1. safha ile 2 ve 3 numaralı safhalar birbirinden bağımsız ve paralel duruma olmaktadır.

Örnek -4

Bu örneğin; 3 numaralı örnekten farklı olarak, 3. safhada işlenen ara mamuller, bu safhanın sonunda mamul hale gelmekte, bir safhada daha işlem görmesi gerekmektedir. X mamulü 2 numaralı safhanın sonunda satışa hazır duruma gelirken, Y mamulü 3. safhadan sonra zincirleme ilişkide bulunan 4. safhada da işlem gördükten sonra satışa hazır hale gelmektedir.

2. Safha Maliyet Sistemi Uygulayan İşletmelerin Teknik Özellikleri

Endüstri işletmelerinin ürettikleri mamuller ile, işletmenin teknik özellikleri arasında yakın bir ilişki olduğu kuşkusuzdur. İşletme yöneticileri; üretimini amaçladıkları mamul veya mamullerin yapımını gerçekleştirmek için, daha işletmenin kuruluş aşamasında, makina ve tesislerin seçiminde ve bunların fabrika alanı içinde birbirleriyle ilişkilerinin kurularak yerleştirilmesinde, üretimi planlanan mamullerin özelliğine bağlı olurlar.

Safha Maliyet Sistemini uygulayacak endüstri işletmelerinin belirli teknik özelliklere sahip olmaları gerekmektedir. Bu özellikler üç başlık altında açıklanabilir (YÜKÇÜ, a.g.e., s. 191). Özellikler üçe ayrılarak ele alınmamasına karşın bunların bir bütün olarak değerlendirilmesi gerektiğini, ayırım yapmanın güçlüğüne belirtmek isteriz.

2.1. Üretim Devamlı Akış Halinde Olmalıdır

Üretimin devamlı akış halinde tutulması, hızı ayarlanabilen hareketli üretim hattı veya döner bantlar ile sağlanabilir. Üretimin akışı zorunluluk olmadıkça (teknik arıza, bakım - onarım, mesai bitimi v.s.) kesilmez. Hatta bazı endüstri işletmelerinde üretimin teknik özeliği gereği normal çalışma saatleri sonunda bile kesmek sakıncalı olduğundan (çimento) vardiya sayısı arttırılarak üretimin yirmi dört saat akış halinde kalması sağlanır.

Üretimi, devamlı akış halinde tutabilmek için makine ve tesislerin yerleşimini yarımamullerin bir işçiden diğer bir işçiye veya bir makinadan diğer makinaya kolay ve çabuk geçecek biçimde organize etmek gerekir. Yarı mamullerin safhalar arasında naklinde veya aktarılmasında gerekirse ulaştırma araçlarından yararlanma yoluna gidilebilir (YÜKÇÜ, a.g.e., s. 191).

2.2. Üretilen Malullerin Birbirine Benzer (Özdeş = Homojen) Olmalıdır

Üretilen mamuller daha önce açıklandığı üzere, fiziksel ve kimyasal özellikler açısından birbirine benzer olmalıdır. Aslında birbirine benzerlik gösteren mamullerin üretiminde, akış halinde üretim söz konusu olmaktadır. Özel beğeni ve isteklere göre üretim yapan işletmelerin üreteceği mamuller, her siparişe göre birbirinden farklılık göstereceğinden, alınan her yeni sipariş için makinalarda yeni ayarlamalar yapmak gerekir ve böylece de üretimin akışı doğal olarak kesilir.

Ancak, üretilen mamulde eşdeğerlik sözkonusu olduğundan makinalarda yeni düzenlemeye gidilmeyeceği için, üretim zorunluluk olmadıkça kesilmeden sürdürülür.

2.3. Üretim Gerektiğinde Belirli Safhalara Ayrılması Mümkün Olmalıdır.

Homojen mamul üretimi; karmaşık veya basit işlemler gerektirmesi, uzun ya da kısa bir üretim süresini kapsamaması üretimin yalnızca bir makinada tamamlanması veya birbirlerine bağlı bir çok makinada işlem görmesi gibi nedenlerle, tek safha veya birden fazla safhlara ayırarak gerçekleştirilebilir. Kısa sürede, tek makina ile basit düzeyde üretim yapan işletmeler, tek safhalı kabul edilip, üretimin teknik özelliği nedeniyle bölüm yöntemine göre maliyet hesaplaması yapılabilir.

Ancak, üretimin uzun süre alması, birçok makina kullanılarak, birbirini izleyen işlemler gerektirdiği durumlarda, birden fazla safhadan söz etmek yerinde olacaktır. Safhaların belirlenmesi, sınırlarının çizilmesi, daha önce açıklandığı üzere oldukça önem taşımaktadır. Safhaların birbirinden ayrılması, makina ve tesislerin yerleşim planının yapılmasında fiziki konumları, üretim işleminin aldığı zaman kriteri olarak alınabilir.

Safhalara ayırma üretimin sürekliliğini ve düzenini sağlamanın yanısıra safhalar itibariyle maliyet hesaplaması ve kontrolüne de imkan verecektir.

3. Safha Maliyet Sisteminin Uygulandığı Endüstri Kolları

Safha maliyeti sisteminin bir endüstri dalında rahatlıkla uygulanabilmesi için, o işletmenin bazı teknik özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bu özellikler yukarıda açıklanmıştı.

Safha maliyet sistemini uygulayabilecek işletmeleri üç grupta toplamak olanaklıdır:

- Kimya, petrol, tekstil, demir-çelik, lastik, çimento, un değirmenleri, ilaç, ayakkabı, plastik, şeker ve kömür üretimi yapan büyük endüstri işletmelerinde,

- Perçin, vida, civata ve küçük elektrik parçaları gibi mamulleri üreten küçük boyutlu endüstri işletmelerinde,

- Yazı makinaları, otomobil, uçak, elektrikli ev aletleri (çamaşır makinaları, buzdolapları, tost makinaları, elektrikli ütüler, radyolar, televizyon setleri) gibi mamulleri üreten montaj endüstrilerinde uygulama alanı bulmaktadır.

Safha maliyeti sistemi yukarıdaki çalışma alanlarının yanında, havagazı, su, elektrik ve ısıtma gibi hizmet endüstrilerinde de başarıyla uygulanabilir.

4. TEKDÜZEN HESAP SİSTEMİNDE MALİYET HESAPLARI

Tekdüzen Hesap Sistemi ile uygulamaya konan maliyet hesaplarının bu düzene uyan tüm işletmeler tarafından kullanılmalari bir zorunluluktur. Bu hesapların kullanılmalari esneklik sağlamasi açısından iki seçenek şeklinde ele alınmiştir. Bu seçenekler; fonksiyon esasina göre belirlenen ve büyük ve orta büyüklükteki işletmelerin kullanacağı 7/A, çeşit esasina göre belirlenen ve küçük işletmelerin kullanacağı 7/B seçenekleridir.

Bu seçeneklerden 7/A, farklı maliyet hesaplama yöntemlerine cevap verebilecek esneklikte hazırlanmıştır. İşletmelerin Finansal Muhasebe ve Maliyet Muhasebesini ayrı veya aynı departmanlarda takip etmelerine göre, departmanlar ayrı ise departmanlar arası 70 Maliyet Muhasebesi Bağlantı Hesapları ile bağlantıyı sağlayacak şekilde ele alındığı gibi, aynı departmanda tutulan muhasebe işlemleri için böyle bir bağlantının olmadığı bir şekil de ele alınmıştır. Bunun yanında, işletmelerin maliyetlerini standart veya fiili olarak belirlenmesine göre sistemdeki "{Fark Hesapları" kullanılmakta veya kullanılmamaktadır. Ayrıca, hizmet veya mamul üretilmesi nedeniyle "Hizmet Maliyeti Hs."; "Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri", "Direkt İşçilik Giderleri" ve "G.Ü.G." hesaplarının tümünün alternatifi olarak kullanılabilir.

7/B seçeneği ise küçük işletmelere yönelik olduğundan esnek bir yapıda ele alınmış olup tüm küçük işletmeler 7/B hesaplarını aynı biçimde kullanmak durumundadırlar.

5. SAFHA MALİYET SİSTEMİ

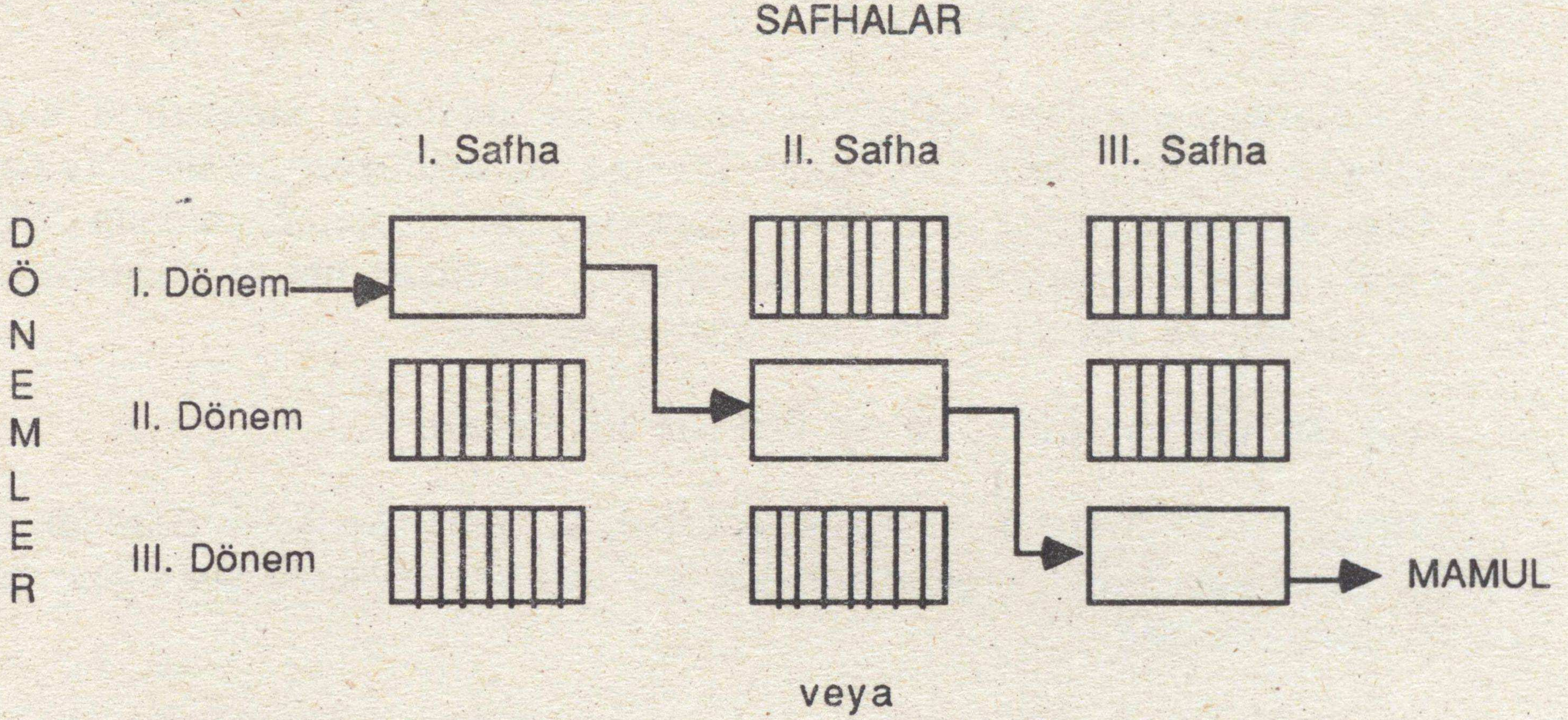
Çalışmamızda amaç muhasebeleştirme işlemleri olduğu için safha maliyet sistemine çok kısa değinilecektir. Bu sisteme göre üretim birbirini takip eden safhalar (evreler - üretim yerleri) da gerçekleşmektedir. Amaç, mamullerin stok ve satış için elde hazır bulundurulmasıdır (YÜKÇÜ, s. 194). Safha maliyet sisteminin uygulandığı işletmelerde mamuller birbirine benzerlik göstermeli ve üretim devamlı olmalıdır (ALTUĞ, 1982, s. 170).

Safha maliyet sisteminde; üretim çalışmaları sırasında, maliyet giderlerinin toplanması ve toplanan giderlerin o dönemde üretilen mamul miktarına bölünerek birim maliyetlerinin bulunmasında "zaman" ve "yer" kriterlerine dikkat edilmelidir (YÜKÇÜ; 1993, s. 194).

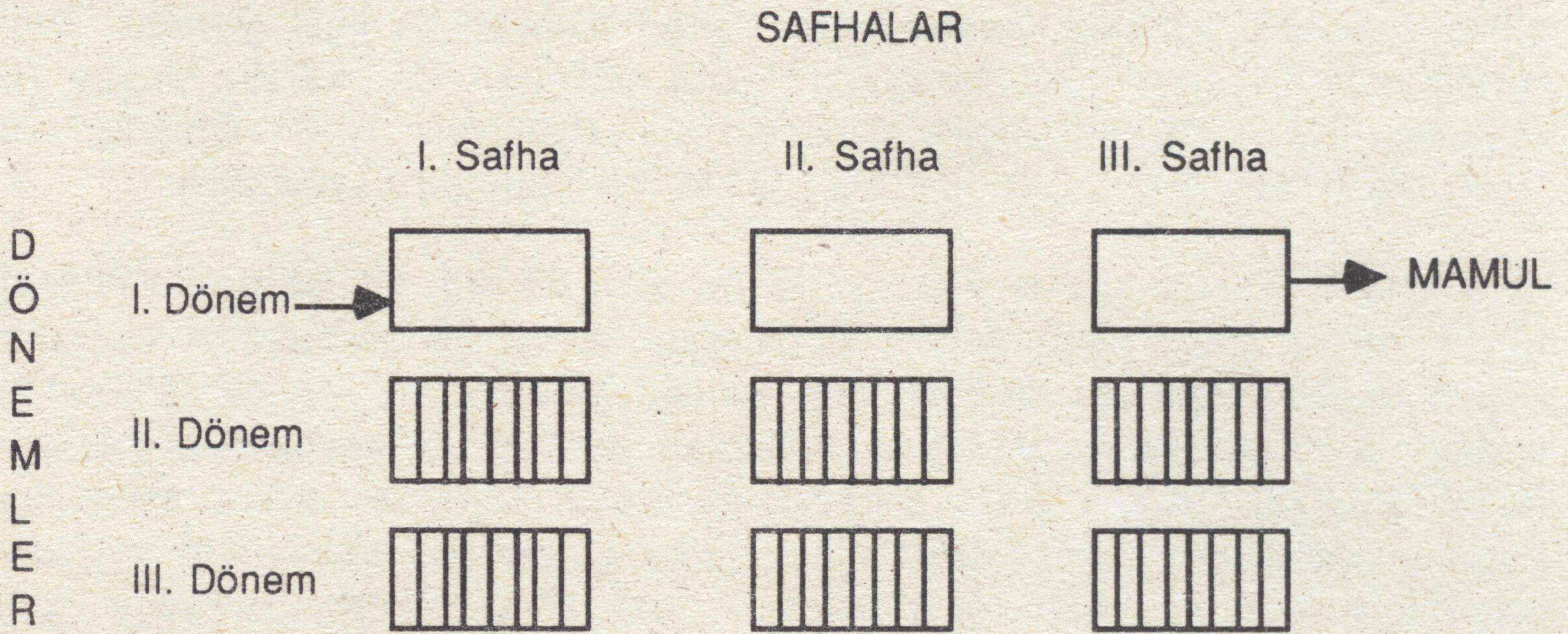
Girdilerin safhalar arasındaki akışlarının daha kolay anlaşılabilmesi için safha maliyet sistemi literatürde statik bir yapı içinde anlatılmaktadır. Ancak üretim süreci hem yer (safha) hem de zaman açısından ele alındığında dinamik bir yapıya sahip olduğu gözlenmektedir. Bu açıdan çalışmamızda üretim sürecinin statik ve dinamik akış şemaları gösterilecek, bunun yanında muhasebeleştirme işlemleri dinamik bir yapıda olacaktır.

Yukarıda kısa açıklamalardan sonra üretim sürecinin akışını şu şekillerde şematize edebiliriz:

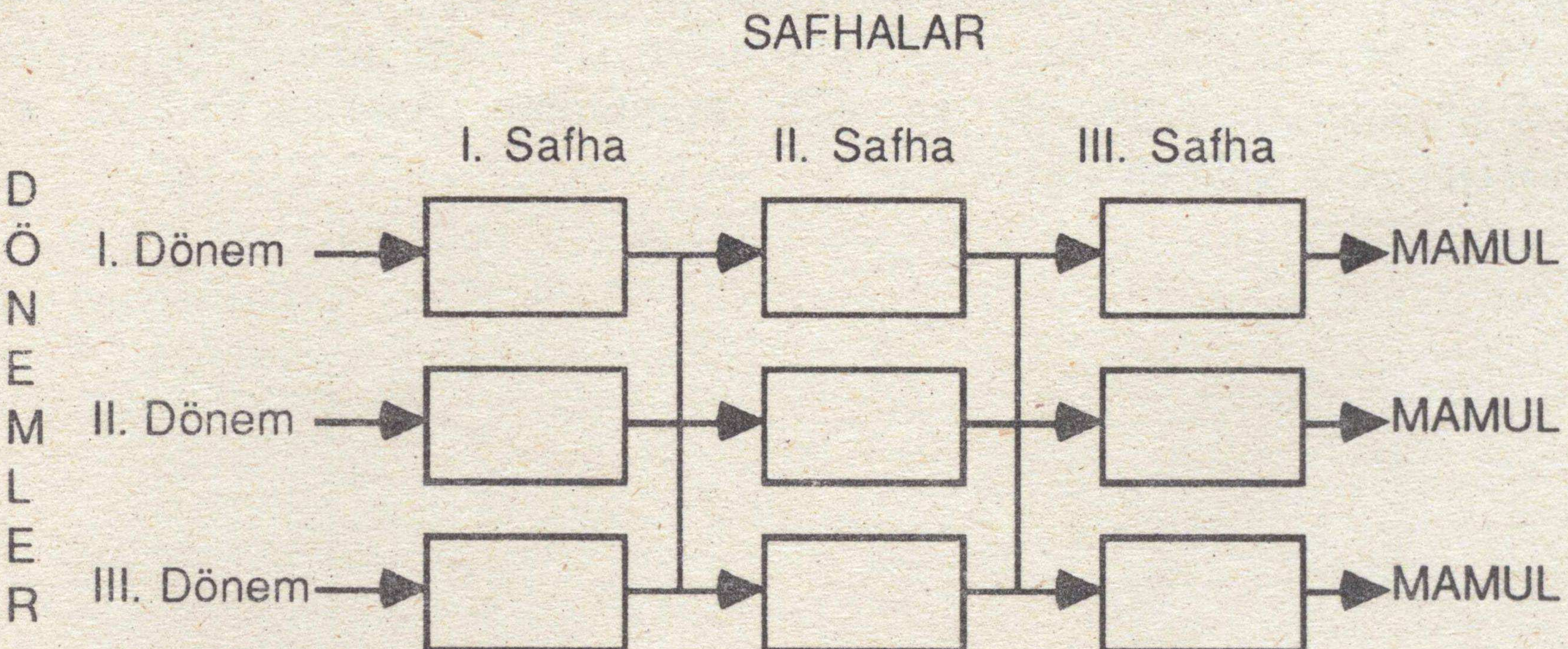
* Statik Üretim Süreci:

* Dinamik Üretim Süreci:

Dinamik süreçte, üretim her safhada ve her dönemde aynı anda sürdüğü görülmektedir. Bunu da şu şekilde şematize edebiliriz;

6. SAFHA MALİYET SİSTEMİNDE, TEKDÜZEN HESAP SİSTEMİ 7/A MALİYET HESAPLARININ VE TEKDÜZEN ÖNCESİ MALİYET HESAPLARININ FİİLİ MALİYET YÖNTEMİNE GÖRE İŞLEYİŞLERİ

6.1. SATINALMA (STOKLAR)

Üretilecek mamulün hammade (direkt ve endirekt) stoklarının satın alınmalarının kayıtları tekdüzen hesap planına ve tekdüzen öncesi kayıtlara göre farklılık göstermemektedir. Alınan stoklar, tek düzen öncesinde "Stok Hammade Hs.) vb. hesaplarda gösterilmekteydi, tekdüzen hesap planında ise "150. ilk Madde ve Malzeme Hs." da, gösterilmektedir.

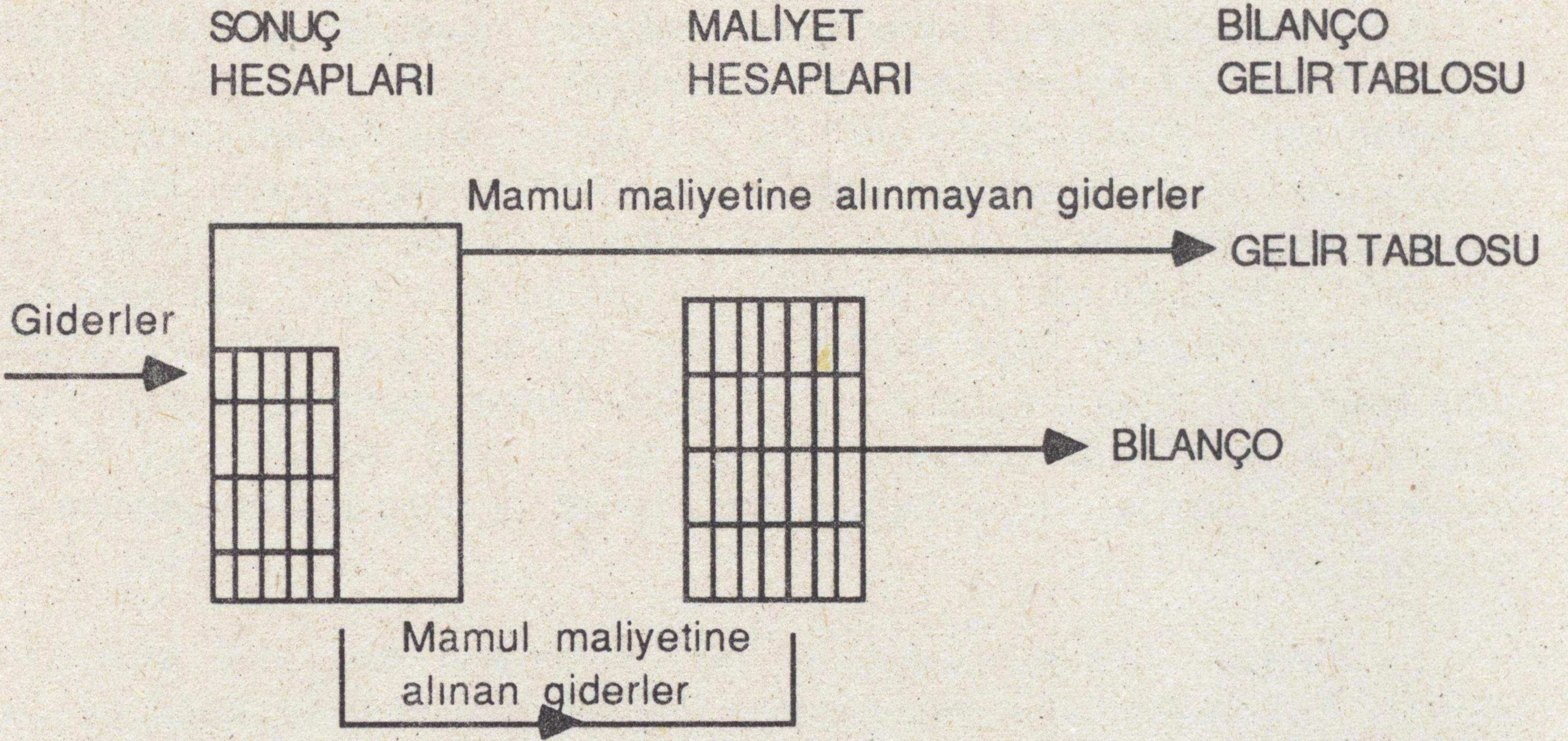
6.2. GİDER OLUŞUMLARI VE ÜRETİM İŞLEMLERİ

Direkt ve Endirekt Hammade ile Direkt ve Endirekt İşçilik Giderleri ve G.Ü.G. 'ne dönüştürülecek giderlerin ele alınmasında iki kayıt şekli arasında farklılık bulunmaktadır.

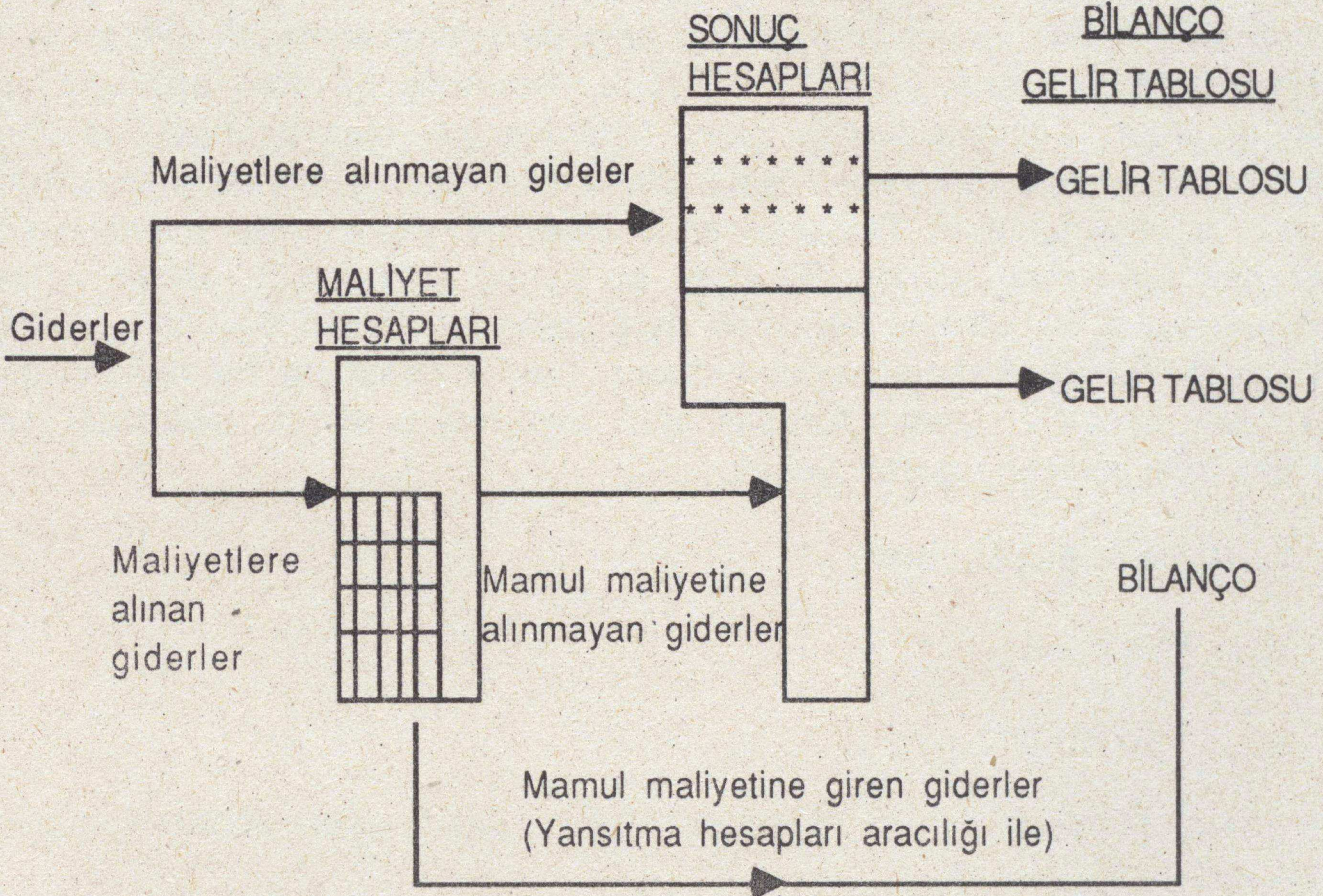
Tekdüzen öncesi kayıtlarda, yapılan her gider herhangi bir ayırım yapılmadan doğrudan gider (sonuç) hesaplarına kaydedilirdi. Daha sonra bu gider hesapları içindeki mamul veya hizmet maliyeti ile ilgili giderler "Direkt Hammade Giderleri Hs. (Dolaysız Madde Giderleri Hs., Direkt Madde Hs., Malzeme Hs.)", "Direkt İşçilik Giderleri Hs. (Dolaysız İşçilik Giderleri Hs., İşçilik Hs.)", ve "G.Ü.G. Hs. (G.I.Hs., G.I.M. Hs.)"larında kaydedilirdi.

Tekdüzen Muhasebe Sisteminde yer alan 63, 65, 66, 68 grubu hesaplar büyük defter gider hesaplarıdır. Bunlardan 65 ve 68 grubundaki hesaplara direkt olarak gider kaydedilebildiği halde, giderler 63 ve 66 grubundaki hesaplara 7. Maliyet ve yansıtma hesapları aracılığı ile kaydedilebilmektedir (KOÇ YALKIN, 1994, s. 367). Buradan hareketle, Tekdüzen hesap sisteminde, yapılan giderlerin maliyetlerin içine girip girmediği, daha sonra maliyet hesaplarına giren giderlerin mamul maliyetine girip girmediği gider yapıldığında belirlenmekte olup mamul maliyeti içine giren ve girmeyen tüm giderlerle ilgili ilk kayıtlar doğrudan maliyet hesaplarına yapılmaktadır. Maliyet hesaplarına kaydedilen giderlerden mamul veya hizmet maliyetini oluşturan giderler yansıtma hesapları aracılığı ile önce "151. Yarı Mamul - Üretim Hs." na orandan da "152. Mamuller Hs." na; mamul ve hizmet maliyetini oluşturmayan giderler ise "630. Araştırman Giderleri Hs." vb. gibi sonuç hesaplarına atılmaktadırlar.

Bu kayıtlar şekilde şöyle şematize edilebilir:

* Tekdüzen Öncesi Muhasebe Sisteminde Mamul ve Dönem Giderlerinin Muhasebe Süreci İçindeki Akışı

* Tekdüzen Hesap Sistemine Mamul ve Dönem Giderlerinin Muhasebe Süreci İçindeki Akışı

6.3. SAFHALARDA MALİYET OLUŞUMU, YARI MAMUL, MAMUL

Bu aşamada mamul veya hizmet maliyetini oluşturan giderlerin dağıtımı başlar. Tekdüzen öncesi sistemde dağıtılacak giderler, "Direkt Hammadde Giderleri Hs.", "Direkt İşçilik Hs." ve "G.Ü.G.Hs." larının alacaklandırılmaları karşılığında her bir safhanın "üretim hesapları" borçlandırılarak dağıtılırlardı. Daha sonra, her dönem sonunda her safhada oluşan yarı mamuller, satışa elverişli mamuller ve yan mamuller; "üretim hesapları" alacaklandırılıp, karşılığında "Mamul Stok Hs.", "Yarı Mamul Stok Hs." vb. hesaplar borçlandırılarak stok hesaplarına atılırlardı. Bunun yanında, üretim yapılan dönem başında aynı safhaya ait yarı mamul stok bulunuyorsa bu stok dönembası itibarıyla aynı safhanın üretim hesabına atılıp üretim işlemine dahil edilmektedir.

Tekdüzen hesap sisteminde ise, safhaların maliyetini oluşturacak giderler fonksiyonel gider hesaplarının alacaklandırılması ile değil yansıtma hesaplarının alacaklandırılmaları sonucu safhaların "üretim hesapları" na yüklenmektedir. Bunun yanında, bu sistemde "üretim Hs." ile "Yarı Mamul Hs." bir hesap altında toplanmıştır. Bu nedenle bu hesap hem üretim hem de yarı mamul fonksiyonunu yüklenmiş bir hesaptır.

Bu açıklamadan hareketle, her safhanın "151. Yarı mamuller - Üretim Hs." nda hem üretim işlemi tamamlanan hem de tamamlanmayan tüm birimler yer almaktadır. Hesabın üretim fonksiyonu nedeniyle hesabın alacağındaki tutarlar bulunan safhada üretim işlemi tamamlanmış olan birimleri, hesabın kalanı ise yarı mamul fonksiyonu nedeniyle üretim işlemi tamamlanmamış olan birimleri tanımlamaktadır. Tamamlanan birimler bir sonraki yarı mamul veya mamul hesabına devredilirler. Buradan şu sonuç çıkarılabilir; üretim işlemi tamamlanamayıp bir sonraki dönemde aynı safhanın dönem başı yarı mamul stoku olarak kalan birimler aynı safhanın üretim hesabına devredilmelidir. Ancak yarı mamul ve üretim fonksiyonları aynı hesap altında toplandığı için böyle bir devir işlemine gerek yoktur.

7. MUHASEBELEŞTİRME

7.1. KISITLAR

İşletmede;

- "Finansal Muhasebe" ve "Maliyet Muhasebesi" aynı departmanlarda tutulmaktadır.
- Maliyetler fiili olarak belirlenmektedir.
- Üretim 3 safhada yapılmaktadır.
- Bir yıl 3 döneme ayrılmıştır.
- Homojen bir yapıya sahip tek mamul üretilmektedir.

- Üç adet "Esas üretim" ve birer adet "Araştırma ve Geliştirme", "Pazarlama, Satış ve Dağıtım" ve "Genel Yönetim" Gider Yeri vardır.
- Fire bulunmamaktadır.

7.2. VERİLER VE ÇÖZÜM

İŞLETMENİN DÖNEMSEL VERİLERİ (000.000):

1-) Dönem Başı Stoklar:

- a) I. dönemin I. safhası başında 250 TL'lik dörekt hammadde ve malzeme.... (1)
- b) I. dönemin I. safhasında 45 TL'lık,
II. safhasında 35 TL'lık,
III. safhasında 20 TL'lık yarı mamul,(2)
- c) I. dönemin I. safhası başında 40 TL'lık mamul bulunmaktadır.(3)

2-) Dönem Sonu Stoklar:

(Burada veriler iki şekilde verilmiştir. Dönem sonunda bu verilerden herhangi biri kullanılabilir..)

I. dönemin

I. dönemde

- I. safhasında 46 TL'lık, veya I. safhadan II. safhaya 73 TL'lık,
..... (13)
- II. safhasında 60 TL'lık, veya II. safhadan III. safhaya 34
TL'lık, (14)
- III. safhasında 10 TL'lık, veya III. safhadan mamul stoğa 52
TL'lık, (15)

II. dönemin

II. dönemde

- I. safhasında 50 TL'lık, veya I. safhadan II. safhaya 50 TL'lık,
..... (22)
- II. safhasında 110 TL'lık, veya II. safhadan III. safhaya 67
TL'lık (23)
- III. safhasında 20 TL'lık, veya III. safhadan mamul stoğa 57
TL'lık, (24)

III. dönemin

III. dönemde

- I. safhasında 20 TL'lık, veya I. safhadan II. safhaya 74 TL'lık,
..... (31)
- II. safhasında 184 TL'lık veya II. safhadan III. safhaya 86
TL'lık, (32)
- (110+74)
- III. safhasında 146 TL'lık veya III. safhadan mamul stoğa 62
TL'lık (33)

Yarı mamul bulunmaktadır.

tamamlanmış birim devredilmiştir.

3-) I. dönemin I. safhasının başında stoklara 500 TL'lık hammadde satın alınmıştır. (4)

4-) I. dönemin I. safhasının başında stoklara 175 TL'lık yardımcı malzeme satın alınmıştır. (5)

5-) üretim işlemleri için;

I. dönemin I. safhasında 21 TL'lık, (6)

II. safhasında 18 TL'lık, (6)

III. safhasında 11 TL'LIK, (6)

II. dönemin I. safhasında 15 TL'lık, (16)

II. safhasında 12 TL'lık, (16)

III. safhasında 10TL'lık, (16)

III. dönemin I. safhasında 10 TL'lık, (25)

II. safhasında 8 TL'lık, (25)

III. safhasında 7 TL'lık, direkt hammadde kullanılmıştır..... (25)

6-) üretim işlemleri için;

I. dönemin I. safhasında 15 TL'lık, (7)

II. safhasında 10 TL'lık, (57)

III. safhasında 8 TL'lık, (7)

II. dönemin I. safhasında 9 TL'lık, (17)

II. safhasında 7 TL'lık, (17)

III. safhasında 6 TL'lık, (17)

III. dönemin I. safhasında 10 TL'lık, (26)

II. safhasında 6 TL'lık, (26)

III. safhasında 7 TL'lık direkt işçilik ödenmiştir(26)

7) üretim işlemleri için;

I. dönemin I. safhasında 19 TL'lık, (8)

II. safhasında 13 TL'lık, (8)

III. safhasında 14 TL'lık, (8)

II. dönemin I. safhasında 15 TL'lık, (18)

II. safhasında 10 TL'lık, (18)

III. safhasında 7 TL'lık, (18)

III. dönemin I. safhasında 11 TL'lık, (27)

II. safhasında 9 TL'lık, (27)

III. safhasında 8 TL'lık yardımcı malzeme kullanılmıştır.... (27)

8-) üretim işlemleri için;

I. dönemin I. safhasında 10 TL'lık, (9)

I. safhasında 6 TL'lık, (9)

- III. safhasında 5 TL'lık, (9)
- II. dönemin I. safhasında 8 TL'lık, (19)
- II. safhasında 7 TL'lık, (19)
- III. safhasında 5 TL'lık, (19)
- III. dönemin I. safhasında 9 TL'lık, (28)
- II. safhasında 8 TL'lık, (28)
- III. safhasında 6 TL'lık endirekt işçilik ödenmiştir..... (28)

9-) üretim işlemleri için yardımcı malzeme ve endirekt işçilik dışında;

- I. dönemin I. safhasında 9 TL'lık, (10)
 - II. safhasında 12 TL'lık, (10)
 - III. safhasında 4 TL'lık, (10)
- II. dönemin I. safhasında 7 TL'lık, (20)
 - II. safhasında 8 TL'lık, (20)
 - III. safhasında 5 TL'lık, (20)
- III. dönemin I. safhasında 4 TL'lık, (29)
 - II. safhasında 5 TL'lık, (29)
 - III. safhasında 7 TL'lık genel üretim gideri olarak bira amortisman gideri yapılmıştır..... (29)

10-) İşletme direkt hammadde ve malzeme giderleri, endirekt hammadde ve malzeme giderleri, direkt işçilik giderleri, endirekt işçilik giderleri ve genel üretim giderleri dışında araştırma, satış ve yönetim gider yerlerine ait;

- I. dönemde 30 TL direkt işçilik ödenerek araştırma gideri, (11)
- I. dönemde 20 TL direkt işçilik ödenerek satış ve 12 TL endirekt işçilik ödenerek yönetim gideri, (12)
- II. dönemde 18 TL doirekt işçilik ödenerek satış ve 9 TL endirekt işçilik ödenerek yönetim gideri, (21)
- III. dönemde 21 TL dörekt işçilik ödenerek satış ve 11 TL endirekt işçilik ödenerek yönetim gideri yapmıştır..... (30)

NOT: Katma Değer Vergisi tutarları ihmal edilmiştir.

SUMMARY

Uniform Accounting System which has been brought into application as of 1.1.1994, has changed the sequence of expenses concerning the first records, transfers to cost accounts and recordings to balance sheet and income statement accounts. Besides, production and work-in-process goods which were recorded separately in the accounting system previously, has been united as one account now. Thus, the account has adopted two functions.

In this study, runnings of cost accounts in Uniform Accounting System are investigated with process-costing system.

KAYNAKÇA

- AKINCI, Nejat.;** Türkiye Kağıt Endüstrisinin Maliyet Muhasebesi Organizasyonu ve Maliyet kavramı, (Basılmış Doktora Tezi), İzmir, 1974.
- ALTUĞ, Osman.;** Maliyet Muhasebesi İlkeler ve Uygulamalar, Met/Er Matbaası, İstanbul, 1982.
- BURSAL, Nasuhi - ERCAN, Yücel.;** Maliyet Muhasebesi İlkeler ve Uygulama, Mahusebe Enstitüsü Yayın No: 52, Genişletilmiş 2. Baskı, Avcıol Matbaası, İstanbul, 1987.
- HACİRÜSTEMOĞLU, Rüstem; PAKDEMİR, Recep; TÜRKER, Masum; ARSLAN, Erdoğan.;** Örneklerle Tekdüzen Hesap Planı Açıklamaları ve Mali Tablolar (Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği), TÜRMOB Yayınları 7, Ankara, 1993.
- HATİPOĞLU, Zeyyat.;** Maliyet ve Yönetim Mahusebesi Met/Er Matbaası, İşletme Yönetimi İhtisas Dizisi, No: 9, İstanbul, 1987.
- KEPEKÇİ, Celal.;** Tekdüzen Hesap Planına Göre Genel Muhasebe ve Maliyet muhasebesi, 1. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara, 1994.
- KOÇ YALKIN, Yüksel.;** Genel Muhasebe ilkeleri, Uygulaması ve Tekdüzen Muhasebe Sistemi Uygulamaları, Genişletilmiş 8. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 1994.
- SEVİLENGÜL, Orhan.;** Genel Muhasebe, Genişletilmiş II. Baskı, Savaş Yayınları, Ankara, 1992.
- YÜKÇÜ, Süleyman.;** Maliyet Muhasebesi (Yönetim Açısından), Geliştirmiş, Gözden Geçirilmiş İkinci Baskı, Anadolu Matbaacılık, İzmir, 1993.
- Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği, Sıra No: 1 Resmi Gazete, 26.12.1992, Mükerrer Sayı.**
- Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği, Sıra No: 3, Resmi Gazete, 18.09.1994, Sayı: 22055.**

GUNLUK VE BUYUK DEFTER KAYITLARI :

4.	<hr/>	
	150.01.001.ilk Md.ve Mlz.Hs.	500.-
	100.01.001.Kasa Hs.	500.-
	Stoklara direkt hammadde alımı.	
5.	<hr/>	
	150.01.001.ilk Md.ve Mlz.Hs.	175.-
	100.01.001.Kasa Hs.	175.-
	Stoklara yardımcı malzeme alımı.	
6.	<hr/>	
	710.01.001.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	21.-
	710.01.002.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	18.-
	710.01.003.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	11.-
	150.01.001.ilk Md.ve Mlz.Hs.	50.-
	I.dönemin I.,II.ve III.safhalarında kullanılan direkt hammadde.	
7.	<hr/>	
	720.10.001.Dir.işç.Gid.Hs.	15.-
	720.10.002.Dir.işç.Gid.Hs.	10.-
	720.10.003.Dir.işç.Gid.Hs.	8.-
	100.01.001.Kasa Hs.	33.-
	I.dönemin I.,II. ve III.safhalarında ödenen direkt işçilik.	
8.	<hr/>	
	730.02.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	19.-
	730.02.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	13.-
	730.02.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	14.-
	150.01.001.ilk Md.ve Mlz.Hs.	46.-
	I.dönemin I.,II.ve III.safhalarında kullanılan yardımcı malzeme.	
9.	<hr/>	
	730.20.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	10.-
	730.20.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	6.-
	730.20.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	5.-
	100.01.001.Kasa Hs.	21.-
	I.dönemin I.,II. ve III.safhasında ödenen endirekt işçilik.	
10.	<hr/>	
	730.61.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	9.-
	730.61.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	12.-
	730.61.003.Gen.üre.Gid.Hs.	4.-
	100.01.001.Kasa Hs.	25.-
	I.dönemin I.,II. ve III.safhasında ödenen genel üretim giderleri.	
11.	<hr/>	
	750.10.501.Araş.ve Gelis.Gid.Hs.	30.-
	100.01.001.Kasa Hs.	30.-
	I.dönem içinde yapılan araştırma giderleri.	
12.	<hr/>	
	760.10.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.Hs.	20.-
	770.20.701.Gen.Yön.Gid.Hs.	12.-
	100.01.001.Kasa Hs.	32.-
	I.dönem içinde yapılan satış ve yönetim giderleri.	
y1.	<hr/>	
	151.01.001.Y.Mamuller - Üretim Hs.	74.-
	711.80.001.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	21.-
	721.80.001.Dir.işç.Gid.YNST.Hs.	15.-
	731.80.001.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.	38.-
	I.dönemin I.safhasının yansıtmaları.	
	<hr/>	

y1.	<hr/>	
	151.01.002.Y.Mamuller - Üretim Hs.	59.-
	711.80.002.Dir.İlk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	18.-
	721.80.002.Dir.İşç.Gid.YNST.Hs.	10.-
	731.80.002.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.	31.-
	I:dönemin II.safhasının yansıtmaları.	
y1.	<hr/>	
	151.01.003.Y.Mamuller - Üretim Hs.	42.-
	711.80.003.Dir.İlk Md ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	11.-
	721.80.003.Dir.İşç.Gid.YNST. Hs.	8.-
	731.80.003.Gen.Ür.Gid.YNST.Hs.	23.-
	I.dönemin III.safhasının yansıtmaları.	
y1.	<hr/>	
	630.10.501.Araş.ve Geliş.Gid.Hs.	30.-
	631.10.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.Hs.	20.-
	632.20.701.Gen.Yön.Gid.Hs.	12.-
	751.80.501.Araş.ve Geliş Gid.YNST.Hs.	30.-
	761.80.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.YNST.Hs.	20.-
	771.80.701.Gen.Yön.Gid.YNST.Hs.	12.-
	I.dönemin dönem giderlerinin yansıtmaları.	
k1.	<hr/>	
	711.80.001.Dir.İlk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	21.-
	711.80.002.Dir.İlk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	18.-
	711.80.003.Dir.İlk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	11.-
	721.80.001.Dir.İşç.Gid.YNST.Hs.	15.-
	721.80.002.Dir.İşç.Gid.YNST.Hs.	10.-
	721.80.003.Dir.İşç.Gid.YNST.Hs.	8.-
	731.80.001.Gen.Ür.Gid.YNST.Hs.	38.-
	731.80.002.Gen.Ür.Gid.YNST.Hs.	31.-
	731.80.003.Gen.Ür.Gid.YNST.Hs.	23.-
	710.01.001.Dir.İlk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	21.-
	710.01.002.Dir.İlk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	18.-
	710.01.003.Dir.İlk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	11.-
	720.10.001.Dir.İşç.Gid.Hs.	15.-
	720.10.002.Dir.İşç.Gid.Hs.	10.-
	720.10.003.Dir.İşç.Gid.Hs.	8.-
	730.02.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	19.-
	730.02.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	13.-
	730.02.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	14.-
	730.20.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	10.-
	730.20.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	6.-
	730.20.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	5.-
	730.61.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	9.-
	730.61.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	12.-
	730.61.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	4.-
	I.dönem fonksiyonel gider hesapları ile YNST.hesapları- nın kapatılması.	
k1.	<hr/>	
	751.80.501.Araş.ve Geliş.Gid.YNST.Hs.	30.-
	761.80.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.YNST.Hs.	20.-
	771.80.701.Gen.Yön.Gid.YNST.Hs.	12.-
	750.10.501.Araş.ve Geliş.Gid.Hs.	30.-
	760.10.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.Hs.	20.-
	770.20.701.Gen.Yön.Gid.Hs.	12.-
	I.dönem dönemsel fonksiyonel gider hesapları ile YNST. hesaplarının kapatılması.	
13.	<hr/>	
	151.01.002.Y.Mamuller - Üretim Hs.	73.-
	151.01.001.Y.Mamuller - Üretim Hs.	73.-
	I.dönem sonunda I.safhadan II.safhaya devredilen ta- mamlanmış birimler.	

14.	151.01.003.Y.Mamuller - Üretim Hs.	34.-	
	151.01.002.Y.Mamuller - Üretim Hs.		34.-
	I.dönem sonunda II.safhadan III.safhaya devredilen tamamlanmış birimler.		
15.	152.01.001.Mamuller Hs.	52.-	
	151.01.003.Y.Mamuller - Üretim Hs.		52.-
	I.dönem sonunda III.safhadan mamul stoğuna devredilen tamamlanmış birimler.		
16.	710.01.001.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	15.-	
	710.01.002.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	12.-	
	710.01.003.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	10.-	
	150.01.001.ilk Mdd.ve Mlz.Hs.		37.-
	II.dönemin I.,II.ve III.safhalarında kullanılan direkt hammadde.		
17.	720.10.001.Dir.işç.Gid.Hs.	9.-	
	720.10.002.Dir.işç.Gid.Hs.	7.-	
	720.10.003.Dir.işç.Gid.Hs.	6.-	
	100.01.001.Kasa Hs.		22.-
	II.dönemin I.,II.ve III.safhalarında ödenen direkt işçilik.		
18.	730.02.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	15.-	
	730.02.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	10.-	
	730.02.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	7.-	
	150.01.001.ilk Md.ve Mlz.Hs.		32.-
	II.dönemin I.,II.ve III.safhalarında kullanılan yardımcı malzeme.		
19.	730.20.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	8.-	
	730.20.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	7.-	
	730.20.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	5.-	
	100.01.001.Kasa Hs.		20.-
	II.dönemin I.,II.ve III.safhalarında ödenen endirekt işçilik.		
20.	730.61.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	7.-	
	730.61.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	8.-	
	730.61.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	5.-	
	100.01.001.Kasa Hs.		20.-
	II.dönemin I.,II.ve III.safhalarında ödenen genel üretim giderleri.		
21.	760.10.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.Hs.	18.-	
	770.20.701.Gen.Yön.Gid.Hs.	9.-	
	100.01.001.Kasa Hs.		27.-
	II.dönem içinde yapılan satış ve yönetim giderleri.		
y2.	151.01.001.Y.Mamuller - Üretim Hs.	54.-	
	711.80.001.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.		15.-
	721.80.001.Dir.işç.Gid.YNST.Hs.		9.-
	731.80.001.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.		30.-
	II.dönemin I.safhasının yansıtmaları.		
y2.	151.01.002.Y.Mamuller - Üretim Hs.	44.-	
	711.80.002.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.		12.-
	721.80.002.Dir.işç.Gid.YNST.Hs.		7.-
	731.80.002.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.		25.-
	II.dönemin II.safhasının yansıtmaları.		

y2.	<hr/>	
	151.01.003.Y.Mamuller - Üretim Hs.	33.-
	711.80.003.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.H	10.-
	721.80.003.Dir.İşç.Gid.YNST.Hs.	6.-
	731.80.003.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.	17.-
	II.dönemin III.safhasının yansıtmaları.	
y2.	<hr/>	
	631.10.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.Hs.	18.-
	632.20.701.Gen.Yön.Gid.Hs.	9.-
	761.80.601.Pazr, Sat.ve Dağ.YNST.Hs.	18.-
	771.80.701.Gen.Yön.Gid.YNST.Hs.	9.-
	II.dönemin dönem giderlerinin yansıtmaları.	
k2.	<hr/>	
	711.80.001.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	15.-
	711.80.002.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	12.-
	711.80.003.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	10.-
	721.80.001.Dir.İşç.Gid.YNST.Hs.	9.-
	721.80.002.Dir.İşç.Gid.YNST.Hs.	7.-
	721.80.003.Dir.İşç.Gid.YNST.Hs.	6.-
	731.80.001.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.	30.-
	731.80.002.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.	25.-
	731.80.003.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.	17.-
	710.01.001.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	15.-
	710.01.002.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	12.-
	710.01.003.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	10.-
	720.10.001.Dir.İşç.Gid.Hs.	9.-
	720.10.002.Dir.İşç.Gid.Hs.	7.-
	720.10.003.Dir.İşç.Gid.Hs.	6.-
	730.02.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	15.-
	730.02.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	10.-
	730.02.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	7.-
	730.20.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	8.-
	730.20.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	7.-
	730.20.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	5.-
	730.61.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	7.-
	730.61.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	8.-
	730.61.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	5.-
	II.dönem fonksiyonel gider hesapları ile YNST.hesaplarının kapatılması.	
k2.	<hr/>	
	761.80.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.YNST.Hs.	18.-
	771.80.701.Gen.Yön.Gid.YNST.Hs.	9.-
	760.10.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.Hs.	18.-
	770.20.701.Gen.Yön.Gid.Hs.	9.-
	II.dönem dönemsel fonksiyonel gider hesapları ile YNST.hesaplarının kapatılması.	
22.	<hr/>	
	151.01.002.Y.Mamuller - Üretim Hs.	50.-
	151.01.001.Y.Mamuller - Üretim Hs.	50.-
	II.dönem sonunda I.safhadan II.safhaya devredilen tamamlanmış birimler.	
23.	<hr/>	
	151.01.003.Y.Mamuller - Üretim Hs.	67.-
	151.01.002.Y.Mamuller - Üretim Hs.	67.-
	II.dönem sonunda II.safhadan III.safhaya devredilen tamamlanmış birimler.	
24.	<hr/>	
	152.01.001.Mamuller Hs.	57.-
	151.01.003.Y.Mamuller - Üretim Hs.	57.-
	II.dönem sonunda III.safhadan mamul stoguna devredilen tamamlanmış birimler.	

25.	<hr/>		
	710.01.001.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	10.-	
	710.01.002.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	8.-	
	710.01.003.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	7.-	
	150.01.001.ilk Md.ve Mlz.Hs.		25.-
	III.dönemin I.,II.ve III.safhalarında kullanılan direkt hammadde.		
26.	<hr/>		
	720.10.001.Dir.işç.Gid.Hs.	10.-	
	720.10.002.Dir.işç.Gid.Hs.	6.-	
	720.10.003.Dir.işç.Gid.Hs.	7.-	
	100.01.001.Kasa Hs.		23.-
	III.dönemin I.,II.ve III.safhalarında ödenen direkt işçilik.		
27.	<hr/>		
	730.02.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	11.-	
	730.02.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	9.-	
	730.02.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	8.-	
	150.01.001.ilk Md.ve Mlz.Hs.		28.-
	III.dönemin I.,II.ve III.safhalarında kullanılan yardımcı malzeme.		
28.	<hr/>		
	730.20.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	9.-	
	730.20.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	8.-	
	730.20.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	6.-	
	100.01.001.Kasa Hs.		23.-
	III.dönemin I.,II.ve III.safhalarında ödenen endirekt işçilik.		
29.	<hr/>		
	730.61.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	4.-	
	730.61.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	5.-	
	730.61.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	7.-	
	100.01.001.Kasa Hs.		16.-
	III.dönemin I.,II.ve III.safhalarında ödenen genel üretim giderleri.		
30.	<hr/>		
	760.10.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.Hs.	21.-	
	770.20.701.Gen.Yön.Gid.Hs.	11.-	
	100.01.001.Kasa Hs.		32.-
	III.dönem içinde yapılan satış ve yönetim giderleri.		
y3.	<hr/>		
	151.01.001.Y.Mamuller - Üretim Hs.	44.-	
	711.80.001.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.		10.-
	721.80.001.Dir.işç.Gid.YNST.Hs.		10.-
	731.80.001.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.		24.-
	III.dönemin I.safhasının yansıtmaları.		
y3.	<hr/>		
	151.01.002.Y.Mamuller - Üretim Hs.	36.-	
	711.80.002.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.		8.-
	721.80.002.Dir.işç.Gid.YNST.Hs.		6.-
	731.80.002.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.		22.-
	III.dönemin II.safhasının yansıtmaları.		
y3.	<hr/>		
	151.01.003.Y.Mamuller - Üretim Hs.	35.-	
	711.80.003.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.		7.-
	721.80.003.Dir.işç.Gid.YNST.Hs.		7.-
	731.80.003.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.		21.-
	III.dönemin III.safhasının yansıtmaları.		
y3.	<hr/>		
	631.10.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.Hs.	21.-	
	632.20.701.Gen.Yön.Gid.Hs.	11.-	
	761.80.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.YNST.Hs.		21.-
	771.80.701.Gen.Yön.Gid.YNST.Hs.		11.-
	III.dönemin dönem giderlerinin yansıtmaları.		

k3.	<hr/>	
	711.80.001.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	10.-
	711.80.002.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	8.-
	711.80.003.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.YNST.Hs.	7.-
	721.80.001.Dir.işç.Gid.YNST.Hs.	10.-
	721.80.002.Dir.işç.Gid.YNST.Hs.	6.-
	721.80.003.Dir.işç.Gid.YNST.Hs.	7.-
	731.80.001.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.	24.-
	731.80.002.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.	22.-
	731.80.003.Gen.Üre.Gid.YNST.Hs.	21.-
	710.01.001.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	10.-
	710.01.002.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	8.-
	710.01.003.Dir.ilk Md.ve Mlz.Gid.Hs.	7.-
	720.10.001.Dir.işç.Gid.Hs.	10.-
	720.10.002.Dir.işç.Gid.Hs.	6.-
	720.10.003.Dir.işç.Gid.Hs.	7.-
	730.02.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	11.-
	730.02.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	9.-
	730.02.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	8.-
	730.20.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	9.-
	730.20.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	8.-
	730.20.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	6.-
	730.61.001.Gen.Üre.Gid.Hs.	4.-
	730.61.002.Gen.Üre.Gid.Hs.	5.-
	730.61.003.Gen.Üre.Gid.Hs.	7.-
	III.dönem fonksiyonel gider hesapları ile YNST.hesaplarının kapatılması.	

k3.	<hr/>	
	761.80.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.YNST.Hs.	21.-
	771.80.701.Gen.Yön.Gid.YNST.Hs.	11.-
	760.10.601.Pazr, Sat.ve Dağ.Gid.Hs.	21.-
	770.20.701.Gen.Yön.Gid.Hs.	11.-
	III.dönem dönemsel fonksiyonel gider hesapları ile YNST.hesaplarının kapatılması.	

31.	<hr/>	
	151.01.002.Y.Mamuller - Üretim Hs.	74.-
	151.01.001.Y.Mamuller - Üretim Hs.	74.-
	III.dönem sonunda I.safhadan II.safhaya devredilen tamamlanmış birimler.	

32.	<hr/>	
	151.01.003.Y.Mamuller - Üretim Hs.	86.-
	151.01.002.Y.Mamuller - Üretim Hs.	86.-
	III.dönem sonunda II.safhadan III.safhaya devredilen tamamlanmış birimler.	

33.	<hr/>	
	152.01.000.Mamuller Hs.	62.-
	151.01.003.Y.Mamuller - Üretim Hs.	62.-
	III.dönem sonunda III.safhadan mamul stoğuna devredilen tamamlanmış birimler birimler.	

I. SAFHA

710.01.001

6 .. 21-	21- .. k1
16 .. 15-	15- .. k2
25 .. 10-	10- .. k3

II. SAFHA

710.01.002

6 .. 18-	18- .. k1
16 .. 12-	12- .. k2
25 .. 8-	8- .. k3

III. SAFHA

710.01.003

6 .. 11-	11- .. k1
16 .. 10-	10- .. k2
25 .. 7-	7- .. k3

720.10.001

7 .. 15-	15- .. k1
17 .. 9-	9- .. k2
26 .. 10-	10- .. k3

720.10.002

7 .. 10-	10- .. k1
17 .. 7-	7- .. k2
26 .. 6-	6- .. k3

720.10.003

7 .. 8-	8- .. k1
17 .. 6-	6- .. k2
26 .. 7-	7- .. k3

730.02.001

8 .. 19-	19- .. k1
18 .. 15-	15- .. k2
27 .. 11-	11- .. k3

730.02.002

8 .. 13-	13- .. k1
18 .. 10-	10- .. k2
27 .. 9-	9- .. k3

730.02.003

8 .. 14-	14- .. k1
18 .. 7-	7- .. k2
27 .. 8-	8- .. k3

730.20.001

9 .. 10-	10- .. k1
19 .. 8-	8- .. k2
28 .. 9-	9- .. k3

730.20.002

9 .. 6-	6- .. k1
19 .. 7-	7- .. k2
28 .. 8-	8- .. k3

730.20.003

9 .. 5-	5- .. k1
19 .. 5-	5- .. k2
28 .. 6-	6- .. k3

730.61.001

10 .. 9-	9- .. k1
20 .. 7-	7- .. k2
29 .. 4-	4- .. k3

730.61.002

10 .. 12-	12- .. k1
20 .. 8-	8- .. k2
29 .. 5-	5- .. k3

730.61.003

10 .. 4-	4- .. k1
20 .. 5-	5- .. k2
29 .. 7-	7- .. k3

711.80.001

k1 .. 21-	21- .. y1
k2 .. 15-	15- .. y2
k3 .. 10-	10- .. y3

711.80.002

k1 .. 18-	18- .. y1
k2 .. 12-	12- .. y2
k3 .. 8-	8- .. y3

711.80.003

k1 .. 11-	11- .. y1
k2 .. 10-	10- .. y2
k3 .. 7-	7- .. y3

721.80.001

k1 .. 15-	15- .. y1
k2 .. 9-	9- .. y2
k3 .. 10-	10- .. y3

721.80.002

k1 .. 10-	10- .. y1
k2 .. 7-	7- .. y2
k3 .. 6-	6- .. y3

721.80.003

k1 .. 8-	8- .. y1
k2 .. 6-	6- .. y2
k3 .. 7-	7- .. y3

731.80.001 ..

k1 .. 38-	38- .. y1
k2 .. 30-	30- .. y2
k3 .. 24-	24- .. y3

731.80.002

k1 .. 31-	31- .. y1
k2 .. 25-	25- .. y2
k3 .. 22-	22- .. y3

731.80.003

k1 .. 23-	23- .. y1
k2 .. 17-	17- .. y2
k3 .. 21-	21- .. y3

Safha Maliyet Sistemi

751.80.501

k1 .. 30-	30 .. y1
-----------	----------

761.80.601

k1 .. 20-	20 .. y1
k2 .. 18-	18 .. y2
k3 .. 21-	21 .. y3

771.80.701

k1 .. 12-	12- .. y1
k2 .. 9-	9- .. y2
k3 .. 11-	11- .. y3

750.10.501

11 .. 30-	30 .. k1
-----------	----------

760.10.601

12 .. 20-	20- .. k1
21 .. 18-	18- .. k2
30 .. 21-	21- .. k3

770.20.701

12 .. 12-	12- .. k1
21 .. 9-	9- .. k2
30 .. 11-	11- .. k3

151.01.001

2 .. 45-	
y1 .. 74-	73- .. 13
y2 .. 54-	50- .. 22
y3 .. 44-	74- .. 31

151.01.002

2 .. 35-	
y1 .. 59-	34- .. 14
13 .. 73-	
y2 .. 44-	67- .. 23
22 .. 50-	
y3 .. 36-	86- .. 32
31 .. 74-	

151.01.003

2 .. 20-	
y1 .. 42-	52- .. 15
14 .. 34-	
y2 .. 33-	57- .. 24
23 .. 67-	
y3 .. 35-	62- .. 33
32 .. 86-	

150.01.001

1 .. 250-	50 .. 6
4 .. 500-	46 .. 8
5 .. 175-	37 .. 16
	32 .. 18
	25 .. 25
	28 .. 27

152.01.001

3 .. 40-	
15 .. 52-	
24 .. 57-	
33 .. 62-	

—————> Satis

630.10.501

y1 .. 30-	
-----------	--

631.10.601

y1 .. 20-	
y2 .. 18-	
y3 .. 21-	

632.20.701

y1 .. 12-	
y2 .. 9-	
y3 .. 11-	

EK 1:

Gider çeşitleri hesaplarının daha ayrıntılı sınıflandırılmasına ilişkin bir örnek (KEPEKÇİ, 1994, S.116-117):

0 İLK MADDE VE MALZEME

01 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri

02 Endirekt Malzeme Giderleri

09 Diğer Malzeme Giderleri

1 İŞÇİ ÜCRET VE GİDERLERİ

10 Brüt İşçilik Giderleri

11 SSK Primi İşveren Payı

12 Sosyal Yardımlar

2 MEMUR ÜCRET VE GİDERLERİ

20 Brüt Memur Ücretleri

21 SSK Primi İşveren Payı

22 Sosyal Yardımlar

3 DIŞARIDAN SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER

30 Fason İşçilik Giderleri

31 Serbest Meslek Ücreti Giderleri

32 Elektrik Giderleri

33 Su Giderleri

34 Gaz Giderleri

35 Bakım-Onarım Giderleri

36 Haberleşme Giderleri

37 Nakliye Giderleri (Alışla ilgili nakliye hariç)

38 Reklam Giderleri

39 Diğer Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler

4 ÇEŞİTLİ GİDERLER

40 Kira Giderleri

41 Yolluk Giderleri

42 Sigorta Giderleri

43 Dava, İcra ve Noter Giderleri

44 İştirak Payı ve Aidat Giderleri

49 Diğer Çeşitli Giderler

5 VERGİ, RESİM VE HARÇLAR

50 Emlak Vergisi

- 51 İlan ve Reklam Vergisi
- 52 Taşıt Vergisi
- 53 Damga Pulu
- 59 Diğer Vergi, Resim ve Harçlar

6 AMORTİSMANLAR

- 60 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Amortisman Gideri
- 61 Bina Amortisman Gideri
- 62 Tesis, Makine ve Cihaz Amortismanı Gideri
- 63 Taşıt Amortismanı Gideri
- 64 Demirbaş Amortisman Gideri
- 65 Maddi Olmayan Duran Varlık Amortisman Gideri
- 69 Diğer Amortisman Gideri

7 FİNANSMAN GİDERLERİ

- 70 Kısa Vadeli Kredi Faizleri
- 71 Uzun Vadeli Kredi Faizleri
- 72 Kur Farkları
- 79 Diğer Finansman Giderleri

8 YANSITMA HESAPLARI

- 80 Yansıtma Hesapları (Gider Çeşitlerine Göre Bölümlenebilir)

EK 2:

Gider yerleri aşağıdaki gibi bölümlenebilir (üç haneli kod sistemine göre):

- 001-099 Esas Üretim Gider Yerleri
- 101-199 Yardımcı Üretim Gider Yerleri
- 201-299 Yardımcı Hizmet Gider Yerleri
- 301-399 Yatırım Gider Yerleri
- 401-499 Üretim Yerleri Yönetimi Gider Yerleri
- 501-599 Araştırma ve Geliştirme Gider Yerleri
- 601-699 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Gider Yerleri
- 701-799 Genel Yönetim Gider Yerler
- 801-899 Finansman Bölümü Gider Yerleri